هۆی ماندە بوونی ئەندامانی پەرلەمان چییە؟ کەمی خەوی پێویست یان کارکردنی زۆر؟

(هەڤپەیڤینا ئەندامێ ئەنجومەنێ)

ئەندامانی پەرلەمان لە ماوەی دوو مانگی رابردوودا گلەیی لە ماندوێتی و کەمی خەو دەکەن. ئەمە لە کاتێکدایە کە ئەنجومەنی پەرلەمان لە هەفتەی ڕابردوودا ڕاپرسییەکی ئۆنلاینی بۆ ئەندامان ئامادە کرد. ئەو ڕاپرسییە لە ماوەی ٣ ڕۆژدا ٤١٢ ئەندام بەشداریان تێدا کرد. ئەنجامەکان دەریدەخەن کە ٦٨.٤ لە سەدی بەشداربووان ڕاپۆرتیان داوە کە لە ماوەی ٦ مانگی ڕابردوودا هەستیان بە ماندوێتی بەردەوام کردووە. ٣٧.٩ لە سەدیان ڕایانگەیاندووە کە ڕۆژانە تەنها ٤ کاتژمێر یان کەمتر دەخەون. ئەمە لە کاتێکدایە کە ڕێنمایی تەندروستی گشتی ئاماژە بە پێویستی ٧ بۆ ٨ کاتژمێر خەو بۆ هەر کەسێک دەکات.

ڕاپرسییەکە هەروەها دەریخستووە کە ٥٣ لە سەدی ئەندامانی پەرلەمان ڕۆژانە زیاتر لە ١٠ کاتژمێر کار دەکەن، لەوانەش ٢٩ لە سەدیان ڕایانگەیاندووە کە ئەو ژمارەیە دەگاتە ١٢ کاتژمێر یان زیاتر. ئەندامانی پەرلەمان ئاماژەیان بەوە کردووە کە زۆربەی ئەو کاتانە بۆ کۆبوونەوە جەماوەرییەکان، سەردانی دەرەوەی پارێزگاکان و وەڵامدانەوەی نامە و تەلەفۆنەکانی هاوڵاتیان تەرخان دەکرێن. ٤١ لە سەدی بەشداربووان وتوویانە کە ئەرکەکانی خێزان و منداڵەکانیان بەهۆی کارەکانیانەوە کاریگەری نەرێنی لەسەر دروست بووە.

بەڕێوەبەری گشتی تەندروستی گشتی لە وەزارەتی تەندروستی، دکتۆر ئاسۆ هەورامی، ئاماژەی بەوە کرد کە ماندوێتی بەردەوام تەنها هەست نییە، بەڵکو دەتوانێت ببێتە هۆی زیادبوونی فشاری خوێن، نەخۆشییەکانی دڵ و لاوازبوونی سیستەمی بەرگری. وتیشی: «کاتێک ئەندامێکی پەرلەمان ماندوو دەبێت، توانای بڕیاردان و چاودێریکردنی دەسەڵاتی جێبەجێکاریش کەم دەبێتەوە، ئەمەش مەترسی لەسەر کاری دیموکراسی دروست دەکات.»

هەندێک لە ئەندامان ڕەخنەیان لە ڕێکخستنی کاتی دانیشتنەکان گرتووە و داوایان کردووە کە کاتی کۆبوونەوەکان بگۆڕدرێت بۆ ئەو کاتانەی کە زیاتر گونجاون بۆ خەوتن و پشوودان. بەڵام سەرچاوەیەکی ناوخۆیی لە ئەنجومەنی پەرلەمان ڕایگەیاند کە هیچ پڕۆژەیەکی یاسایی بۆ گۆڕینی کاتی دانیشتنەکان ئێستا لە ئارادا نییە.

(هەڤپەیڤینا ئەندامێ ئەنجومەنێ)

ئەو ئەندامە ئاماژەی بەوە کرد کە هەندێک جار ناچار دەبێت دوای کۆتایی هاتنی دانیشتنەکانی پەرلەمان، کە دەکاتە نزیکەی ٦ کاتژمێر، بەشداری کۆبوونەوەی لیژنەکان بکات. وتیشی: «ئەگەر ئەندامێک ڕۆژانە تەنها ٤ کاتژمێر بخەوێت، ئەوا بە دڵنیاییەوە ناتوانێت بە باشی بیر بکاتەوە یان بڕیار بدات.» ئەو ئەندامە داوای کرد کە ڕێنمایی تەندروستی گشتی بۆ ئەندامانی پەرلەمان جێبەجێ بکرێت.

(هەڤپەیڤینا ئەندامێ ئەنجومەنێ)

ئەندامێکی تر لە لیژنەی تەندروستی پەرلەمان، کە ناوی نەهێنرا، ڕایگەیاند کە لیژنەکە پلانی هەیە بۆ ڕێکخستنەوەی کاتی دانیشتنەکان لە مانگی داهاتوودا. بەڵام ئەو سەرچاوەیە دانی بەوەشدا نا کە هێشتا هیچ بڕیارێکی کۆتایی لەسەر ئەو پڕۆژەیە نەدراوە.

(هەڤپەیڤینا ئەندامێ ئەنجومەنێ)

ئەندامێکی تری پەرلەمان، کە ناوی نەهێنرا، ڕایگەیاند کە